

ตัวตนของนิสิตเวียดนามในมหาวิทยาลัยบูรพา: วิเคราะห์ผ่านทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์*

Self of Vietnamese Students in Burapha University: Analysis through Symbolic Interaction Theory

ธัชชนก สัตยวินิจ**

กัมปนาท เบ็ญจนาวี***

บทคัดย่อ

การศึกษาและทำความเข้าใจถึงตัวตน (self) และการปรับตัวของนิสิต นักศึกษาชาวต่างชาติในประเทศไทยถือเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของสถาบันการศึกษาของไทยสำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงตัวตนของนิสิตเวียดนามในมหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อแสดงให้เห็นถึงตัวตนและการปรับตัวของนิสิตเวียดนามที่เกิดขึ้น ภายหลังจากการก้าวเข้าสู่บริบทสภาพแวดล้อม (environment) ใหม่อย่างมหาวิทยาลัยบูรพา ผ่านการใช้กรอบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (symbolic interaction) มาช่วยในการ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานการวิจัย เรื่อง อัตลักษณ์และการปรับตัวของนิสิต เวียดนามในมหาวิทยาลัยบูรพา

** อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (A lecturer of Department of Political Science, Faculty of Political Science and Law, Burapha University) Email: praw_ziza@hotmail.com

*** นักวิชาการอิสระ (Independent scholar) Email: kampanart_@hotmail.com

อธิบายตัวตนของนิสิตเวียดนามในมหาวิทยาลัยบูรพาที่เกิดขึ้น การศึกษาถึงตัวตนของนิสิตเวียดนามในมหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตเวียดนามมักมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มนิสิตเวียดนามด้วยกันเอง ทำให้ตัวตนที่แสดงออกมาเกิดขึ้นใน 2 ลักษณะ ได้แก่ การแสดงออกถึงตัวตนของนิสิตเวียดนามภายในกลุ่มของตนเอง ซึ่งมีความแตกต่างจากถิ่นที่มาและค่านิยมความเชื่อเดิมของแต่ละคน แต่ด้วยสภาพแวดล้อมใหม่ทำให้นิสิตเวียดนามมีการรวมกลุ่มกันเป็นหนึ่งเดียวโดยอาศัย “ความเป็นชาตินิยม” เพื่อสร้างความช่วยเหลือและพึ่งพาระหว่างกัน ส่วนลักษณะที่สอง เป็นการแสดงออกถึงตัวตนทางสังคม (social self) ที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิตเวียดนามกับกลุ่มคนอื่น ๆ โดยตัวตนทางสังคมที่แสดงออกมาของนิสิตเวียดนามอยู่บนพื้นฐานของความเป็นชาตินิยมและความเป็นพวกพ้องของตน ผ่านระบบสัญลักษณ์ อย่างการแต่งกาย ภาษาและการรวมกลุ่ม การแสดงออกถึงตัวตนทางสังคม นิสิตเวียดนามปรับตัวตามบริบทสภาพแวดล้อมและปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อผู้คนตามช่วงเวลาต่าง ๆ

คำสำคัญ : นิสิตเวียดนาม, มหาวิทยาลัยบูรพา, ตัวตน, ปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์

Abstract

Studying and understanding of self and adaptation of foreign students in Thailand is significant to develop and change Thailand's education in ASEAN participation. Thus, this article aims to study about self of Vietnamese students in Burapha University, and self-expression and adaptation of Vietnamese students after they reached into the new environment in Burapha University. Both of purposes use the framework of symbolic interaction to explain the self of Vietnamese students in Burapha University. Besides, the article found that Vietnamese students had relationship in their particular group. It was appeared 2 groups of their selves; firstly, self-expression in Vietnamese students' group in which difference of

areas and taste of each person. Then, they moved to the new environment, so they combined to a unique group under “Nationalitiness” contribute and rely on each other. Secondly, self-expression of social self emerged from interaction between Vietnamese students and other groups. The expression of Vietnamese students’ selves base on nationalitiness and certain group through symbolic system such as clothing, language, and group’s combination. Finally, Vietnamese students adapted themselves following the environments, interaction to others, and times.

Keywords: Vietnamese Students, Burapha University, Self, Symbolic Interaction

1. บทนำ

วัตถุประสงค์ของบทความนี้ เป็นการศึกษาและนำเสนอถึงตัวตน (self) ของนิสิตเวียดนามในมหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อแสดงให้เห็นถึงตัวตนของนิสิตเวียดนามที่เกิดขึ้น ภายหลังจากการก้าวเข้าสู่บริบทสภาพแวดล้อม (environment) ใหม่อย่างมหาวิทยาลัยบูรพา นิสิตเวียดนามจึงต้องปรับเปลี่ยนตัวตนพฤติกรรมและการกระทำบางอย่างของตนเองเพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ที่ตนเองได้เข้ามาพักอาศัยและศึกษาอยู่ โดยการศึกษาในครั้งนี้จะใช้กรอบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (symbolic interaction) มาช่วยในการอธิบายตัวตนของนิสิตเวียดนามในมหาวิทยาลัยบูรพาที่เกิดขึ้น

จุดเริ่มต้นของนิสิตเวียดนามที่เข้ามาศึกษายังมหาวิทยาลัยบูรพา เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network หรือ AUN) เมื่อพฤศจิกายน พ.ศ. 2538 ภายใต้อิทธิพลทางด้านการสังคมและวัฒนธรรมของ

ประเทศสมาชิกอาเซียน¹ และมหาวิทยาลัยนุรพาเป็นหนึ่งในสถาบันทางการศึกษาที่เป็นสมาชิกของเครือข่ายดังกล่าวรวมถึงได้มีการลงนามทำบันทึกข้อตกลงร่วม (MOU) กับมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาในกลุ่มประเทศอาเซียนหลายแห่ง โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาของประเทศเวียดนาม ที่มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และนิสิตระหว่างมหาวิทยาลัยเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา (คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล, ม.ป.ป.; จิรายุทธ์ สีม่วง, 2557: 115-116)

สำหรับกลุ่มนิสิตเวียดนามกลุ่มแรกที่เข้ามาয়งมหาวิทยาลัยนุรพานั้น เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2543 ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (นานาชาติ) (ภรภัทร เองอุดมทรัพย์, 2560) นับแต่นั้น มหาวิทยาลัยนุรพาก็ได้ปรากฏกลุ่มนิสิตเวียดนามเข้ามาศึกษาจำนวนมากและเกือบทุกปีการศึกษา ดังจะพิจารณาจากจำนวนนิสิตเวียดนามในมหาวิทยาลัยนุรพา ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2559 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1: จำนวนนิสิตเวียดนามในมหาวิทยาลัยนุรพา ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2559

คณะ/วิทยาลัย	2553			2554			2555			2556			2557			2558			2559		
	ตรี	โท	เอก	ตรี	โท	เอก	ตรี	โท	เอก	ตรี	โท	เอก	ตรี	โท	เอก	ตรี	โท	เอก	ตรี	โท	เอก
คณะพยาบาลศาสตร์	-	18	1	-	12	1	-	17	1	44	-	39	-	39	-	39	-	-	-	-	1
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา	-	4	3	-	3	2	-	2	3	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
คณะศึกษาศาสตร์	-	-	1	1	-	1	1	1	1	1	1	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-
คณะสาธารณสุขศาสตร์	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์	-	-	-	-	2	-	-	2	-	1	-	1	-	1	-	1	-	-	-	1	-
วิทยาลัยการนันทนาการ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
คณะวิศวกรรมและนิเทศศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
วิทยาลัยนานาชาติ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	2	-	2	-	2	-	-	1	-	-
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1
คณะการจัดการและการท่องเที่ยว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
รวม (แยกตามระดับ)	-	22	5	1	18	4	1	23	5	3	48	5	2	40	2	2	40	2	1	2	2
รวมทั้งสิ้น (แยกตามปี)		27			23			29			56			44			44				5

(ที่มา: มหาวิทยาลัยนุรพา, 2560)

¹ เริ่มแรกกลุ่ม AUN มีสมาชิกรวม 13 สถาบัน ต่อมาได้ขยายความร่วมมือระหว่างอาเซียนเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีสมาชิกเพิ่มจำนวนเป็น 26 สถาบัน จาก 10 ประเทศ (ประเทศกัมพูชา บรูไน ไทย พม่า ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ลาว เวียดนาม สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย)

นิสิตเวียดนามในมหาวิทยาลัยบูรพาทั้งหมด ต้องเรียนร่วมชั้นเรียนกับนิสิตไทยและต่างชาติในทุก ๆ ชั้นเรียน รวมถึงต้องเข้าเรียนทุก ๆ สัปดาห์ตามที่เกณฑ์มหาวิทยาลัยกำหนดในแต่ละเทอม จึงทำให้นิสิตเวียดนามไม่สามารถหลีกเลี่ยงต่อการปรับเปลี่ยนตัวตนที่เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิตไทยหรือผู้คนและสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ในชีวิตประจำวันของตนเองได้ ที่ผ่านมากการศึกษาในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการแสดงตัวตนและการปรับตัวตนของนิสิตนักศึกษาชาวต่างชาติในประเทศไทยยังมีอยู่อย่างจำกัด งานของ Zhong Lan (2555) แสดงให้เห็นถึงการคงไว้ซึ่งตัวตนของนักศึกษาชาวจีน โดยที่เปิดรับประเพณีและค่านิยมบางอย่างของคนไทยมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ส่วนงานของ กัฟล จาววัฒนาสกุล (2547) และ Ren Zhiyuan (2555) แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกของความแตกต่างที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาต่างชาติกับนักศึกษาในท้องถิ่น จึงอาศัยการอยู่รวมตัวกันกับนักศึกษาที่มาจากถิ่นฐานเดียวกัน การปรับตัวตนที่เกิดขึ้นจึงขึ้นโดยอาศัยพื้นฐานจากการปรับตัวแบบกลุ่มเป็นส่วนใหญ่

จากงานศึกษาที่ผ่านมา จึงยังแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษาถึงตัวตนทางสังคมที่เกิดขึ้นจากการแสดงสัญลักษณ์ภายใต้ปฏิสัมพันธ์ของนิสิตหรือนักศึกษาต่างชาติในประเทศไทย โดยเฉพาะนิสิตและนักศึกษาชาวเวียดนามในประเทศไทยกับบริบทสภาพแวดล้อมและกลุ่มคนต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ผู้เขียนหวังว่าการศึกษาและนำเสนอเกี่ยวกับตัวตนของนิสิตเวียดนามในมหาวิทยาลัยบูรพาวิเคราะห์ผ่านทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ ที่มีรากฐานในการอธิบายตัวตนทางสังคมของปัจเจกบุคคลเกิดขึ้นจากการแสดงพฤติกรรมเชิงสัญลักษณ์ของปัจเจกบุคคลผ่านการใช้ปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น วัตถุ กฎเกณฑ์หรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ (Harrison, 2011: 251-256; Ritzer & Goodman, 2011: 369) George Herbert Mead นักคิดคนสำคัญของสำนักทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ กล่าวถึง ตัวตนของมนุษย์ทั้งในฐานะผู้ได้รับอิทธิพลจากปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และในฐานะผู้ที่สร้างสรรค์จัดการตัวตนของตนเอง ซึ่งเป็นคำอธิบายที่แตกต่างจากการศึกษาตัวตนโดยทั่วไปที่อธิบายถึงอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมที่กำหนดตัวตนของมนุษย์แต่เพียงอย่างเดียว (Blumer, 1969: 62-70) การแสดงออกตัวตนของปัจเจกบุคคลแต่ละคน (self-

individual) มีการเปลี่ยนแปลงหรือมีการจำกัดความหมายใหม่ (indeed redefined) ด้วยการสร้างสรรค์ของตนเองเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ (Goffman, 1959 อ้างถึงใน Carter & Fuller, 2015: 6) ดังนั้น ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์จะสามารถช่วยเติมเต็มช่องว่างของความรู้ (gap of knowledge) ดังกล่าวได้ ด้วยการนำมาสู่การพัฒนากรอบการศึกษาตัวตนของนิสิตเวียดนามในมหาวิทยาลัยบูรพา ตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1: กรอบการศึกษาตัวตนของนิสิตเวียดนามในมหาวิทยาลัยบูรพาวิเคราะห์ผ่านทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์

บริบทสภาพแวดล้อม (มหาวิทยาลัยบูรพา)

การนำเสนอเนื้อหาจะแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นที่สำคัญ ประกอบด้วย ส่วนที่หนึ่ง บริบทสภาพแวดล้อมของนิสิตเวียดนามภายในมหาวิทยาลัยบูรพา ส่วนที่สอง บริบทเชิงปฏิสัมพันธ์ของนิสิตเวียดนามกับตัวแสดงต่าง ๆ และส่วนสุดท้าย การแสดงตัวตนของนิสิตเวียดนามผ่านระบบสัญลักษณ์

2. บริบทสภาพแวดล้อมของนิสิตเวียดนามภายในมหาวิทยาลัยบูรพา

ส่วนแรกเป็นการนำเสนอเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมในเชิงบริบทสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการแสดงตัวตนของนิสิตเวียดนามในมหาวิทยาลัยบูรพา การเข้ามาศึกษาของนิสิตเวียดนามถือเป็นสภาพแวดล้อมใหม่ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม

และวัฒนธรรมที่แตกต่างจากสิ่งทีนิสิตเวียดนามเคยประสบเมื่อครั้งอาศัยอยู่ในประเทศของตน ปัจจุบันแวดล่อมสำคัญทีนิสิตเวียดนามเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย

2.1 **สภาพสังคมโดยทั่วไป** พื้นที่ตำบลแสนสุขเป็นที่ตั้งของสถาบันการศึกษานานาเด็ญอย่าง มหาวิทยาลัยบูรพา นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวและแหล่งพักผ่อนทีสำคัญของประเทศ โดยมีนักท่องเที่ยวทีเดินทางมาัยในพื้นที่ประมาณปีละ 1,100,000 คน จากลักษณะของพื้นที่ดังกล่าวจึงทำให้ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพค้าขายประเภทต่าง ๆ เช่น ร้านอาหาร สถานบันเทิง ร้านขายเสื้อผ้า และร้านสะดวกซื้อ เป็นต้น รวมถึงมีห้างสรรพสินค้าตั้งอยู่ภายในพื้นที่ (เทศบาลเมืองแสนสุข, ม.ป.ป.) ทำให้นิสิตเวียดนามไม่มีปัญหาต่อการเดินทางไกลเพื่อซื้อหาของใช้หรืออาหาร (สามารถเดินทางด้วยเท้าได้) ส่วนภายในมหาวิทยาลัยบูรพา มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 647 ไร่ 35 ตารางวา ซึ่งถือเป็นมหาวิทยาลัยที่มีขนาดพื้นที่เล็ก นิสิตเวียดนามสามารถเดินทางด้วยพาหนะชนิดต่าง ๆ ทั้งรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ รถยนต์ส่วนตัว หรือเดินทางด้วยเท้าก็สามารถเดินทางอย่างได้โดยทั่วถึงและปลอดภัย รวมถึงมหาวิทยาลัยบูรพายังมีรถสำหรับบริการผู้เดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยโดยไม่เสียค่าบริการ ภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยสามารถแบ่งประเภทของอาคารและสถานที่ได้ออกเป็น 4 ประเภท ประกอบด้วย อาคารสำนักงานของมหาวิทยาลัย, อาคารเรียนและอาคารคณะ/วิทยาลัย, อาคารหอพักนิสิต, อาคารและสถานที่กิจกรรมและนันทนาการสำหรับนิสิต (มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559) ซึ่งส่วนใหญ่ นิสิตเวียดนามจะใช้เวลาไปกับการอาศัย พักผ่อนและอ่านหนังสือร่วมกับเพื่อนชาวเวียดนามด้วยกันภายในอาคารหอพักหรือตามอาคารกิจกรรมต่าง ๆ

2.2 **สภาพเศรษฐกิจ** ราคาของสินค้าและอาหารประเภทต่าง ๆ โดยทั่วไปของพื้นที่รอบมหาวิทยาลัยบูรพา มีตั้งแต่ราคาระดับปานกลางจนถึงระดับสูง เนื่องจาก ภายในพื้นที่ตำบลแสนสุขเป็นทั้งแหล่งท่องเที่ยวและมีสถานศึกษาอย่าง มหาวิทยาลัยบูรพา ทำให้อาณาของสินค้าและอาหารประเภทต่าง ๆ มีให้เลือกในระดับหลากหลายราคา นิสิตเวียดนามจึงมีทางเลือกในการบริโภคสินค้าและอาหาร เช่น ราคาของอาหารจานเดียวอยู่ที่ประมาณ 30-45 บาท เป็นต้น ซึ่งราคาอาหารดังกล่าว

ทั้งภายนอกและภายในมหาวิทยาลัยบูรพา ไม่มีความแตกต่างกันนัก ทำให้นิสิตเวียดนามมีทางเลือกในการบริโภคที่เหมาะสมกับสถานะทางการเงินในแต่ละช่วงเวลาได้ ส่วนค่าใช้จ่ายในการเดินทาง นิสิตเวียดนามมีทางเลือกในการเดินทางภายในตำบลแสนสุขและภายในมหาวิทยาลัยบูรพาที่หลากหลาย เช่น การเดินทางด้วยเท้าในระยะทางใกล้ การใช้บริการมอเตอร์ไซด์รับจ้าง (ราคาอยู่ที่ประมาณ 10-30 บาท) หรือการใช้บริการรถสองแถวรับจ้าง (ราคาอยู่ที่ 10-15 บาท) เป็นต้น นิสิตเวียดนามหลายคนกล่าวถึงค่าครองชีพของที่มหาวิทยาลัยบูรพาที่สูงกว่าตอนอยู่ประเทศของตนเอง ทำให้เกิดปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนและเป็นปัญหาต่อการปรับตัวในช่วงแรก ๆ (จากการเก็บข้อมูลของผู้ศึกษา, 2560)

2.3 ระเบียบกฎเกณฑ์ นอกเหนือจากกฎหมายบ้านเมืองของไทยโดยทั่วไปแล้ว กฎระเบียบของมหาวิทยาลัยและกฎระเบียบของหอพักถือเป็นระเบียบกฎเกณฑ์ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของนิสิตเวียดนามมากที่สุด เนื่องจาก นิสิตเวียดนามมักใช้ชีวิตประจำวันอยู่ในพื้นที่มหาวิทยาลัยและหอพักเป็นส่วนใหญ่ ทั้งช่วงเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน กฎระเบียบของมหาวิทยาลัยบูรพามีทั้งกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่นิสิตปฏิบัติตามในการศึกษาและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับข้อห้ามข้อบังคับที่ห้ามกระทำในพื้นที่มหาวิทยาลัย ส่วนกฎระเบียบของหอพักนั้น เป็นกฎระเบียบที่กำหนดถึงข้อควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติของผู้อยู่อาศัย โดยเฉพาะข้อห้ามเกี่ยวกับการประกอบอาหาร จำนวนผู้พักอาศัยและการตากผ้าในพื้นที่บริเวณหอพักที่นิสิตเวียดนามมักฝ่าฝืนอยู่บ่อยครั้ง รายละเอียดเพิ่มเติมดังตารางที่ 2 (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559: 96-99, 131, 133)

ตารางที่ 2: กฎระเบียบข้อห้ามปฏิบัติของมหาวิทยาลัยบูรพาและกฎระเบียบหอพัก
ของมหาวิทยาลัยบูรพา

	กฎระเบียบข้อห้ามปฏิบัติของมหาวิทยาลัย	กฎระเบียบหอพักของมหาวิทยาลัย
ไม่ประพฤติตนในสิ่งที่อาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ตนเอง แก่ส่วนรวมและมหาวิทยาลัย	มี	มี
ไม่เล่นการพนันหรือร่วมวงการพนัน	มี	มี
ไม่เป็นผู้นำสุรายาเสพติด และดื่มสุรา/เสพยาเสพติด	มี	มี
ไม่ลักทรัพย์ลักขโมย	มี	มี
ไม่ก่อหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทะเลาะวิวาทหรือทำร้ายร่างกายกัน	มี	มี
ไม่พกพาอาวุธปืน วัตถุระเบิด วัตถุเชื้อเพลิงและอุปกรณ์ที่ใช้เสพยาเสพติด	มี	มี
ไม่ประพฤติผิดขนบธรรมเนียมประเพณีไทย หรือแสดงอาการที่หยาบคายหรือไม่เคารพต่อบุคคลที่มีหน้าที่ในมหาวิทยาลัย	มี	มี
ไม่ตกผ้าหรือวางสิ่งของใด ๆ เหนือขอบระเบียงห้องพัก	ไม่มี	มี
ไม่เปิดเครื่องเสียงดังเกินไปจนเป็นการรบกวนผู้อื่น	ไม่มี	มี
ไม่ประพฤติเสื่อมเสียทางเพศและศีลธรรม	ไม่มี	มี
ไม่นำบุคคลอื่นมาพักในหอพักโดยไม่ได้รับอนุญาต	ไม่มี	มี
ไม่ทำลายทรัพย์สินของหอพัก	ไม่มี	มี
ไม่ประกอบอาหารภายในหอพัก	ไม่มี	มี

(ที่มา: ปรับปรุงมาจาก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559: 96-99,

131, 133)

จากบริบทสภาพแวดล้อมทั้ง 3 อย่าง ในฐานะปัจเจกแวดล้อมที่ส่งต่อตัวตนของนิสิตเวียดนามภายในมหาวิทยาลัยบูรพานั้น เป็นเพียงปัจจัยหนึ่งที่นิสิตเวียดนามนำไปใช้ในการสร้างสรรค์และปรับเปลี่ยนตัวตนของตนเองเพื่อสามารถอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมดังกล่าวได้ กล่าวคือ นิสิตเวียดนามไม่ได้ถูกกำหนดตัวตนหรือบีบบังคับ

ให้เกิดการปรับเปลี่ยนตัวตนจากปฏิสัมพันธ์กับบริบทสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นโดยตรง หรือโดยเบ็ดเสร็จ (ตามมุมมองแบบกลุ่มโครงสร้างนิยม) แต่นิสิตเวียดนามจะใช้ สภาพแวดล้อมเป็นเพียงแค่เหตุผลส่วนหนึ่งในการเลือกที่จะแสดงหรือไม่แสดงตัวตนใน ลักษณะใดลักษณะหนึ่งตามบริบทสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหรือสถานที่ ต่าง ๆ เช่น กรณีของการกระทำตามระเบียบกฎเกณฑ์ของนิสิตเวียดนามเมื่ออยู่ใน สถานการณ์ที่ต้องอยู่ร่วมกับนิสิตชาวไทยหรือต้องอยู่ใกล้ชิดกับอาจารย์ หรือกรณี บริเวณพื้นที่ส่วนตัวบริเวณหอพัก บ่อยครั้งที่นิสิตเวียดนามจะแสดงตัวตนของตนเอง ผ่านการประกอบอาหารที่ส่งทั้งกลิ่นและเสียงกระทบกระเทือนต่อผู้อาศัยคนอื่น ๆ ใน หอพัก แม้เป็นสิ่งที่กฎระเบียบของหอพักห้ามไว้ก็ตาม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการตัดสินใจ เลือกและไม่เลือกแสดงตัวตนเชิงสัญลักษณ์ผ่านพฤติกรรมที่ดำเนินถึงบริบทช่วงเวลา และสถานที่ เป็นต้น

3. บริบทเชิงปฏิสัมพันธ์ของนิสิตเวียดนามกับตัวแสดงต่าง ๆ

การแสดงสัญลักษณ์ถึงตัวตนของนิสิตเวียดนามในมหาวิทยาลัยนุรพา เกิดขึ้นเด่นชัดที่สุด เกิดขึ้นจากการที่นิสิตเวียดนามได้เข้าไปอยู่ในบริบทเชิงปฏิสัมพันธ์ กับตัวแสดงต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยนุรพาและพื้นที่ใกล้เคียง โดยตัวแสดงที่สำคัญ ของนิสิตเวียดนามที่ได้เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ร่วมด้วย ประกอบไปด้วย

3.1 เพื่อนนิสิตเวียดนาม ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างนิสิตเวียดนาม ด้วยกัน มีลักษณะเป็นปฏิสัมพันธ์ภายใต้ความสัมพันธ์แบบช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและ กัน เนื่องจาก สามารถสื่อสารภาษา (เวียดนาม) เดียวกันและมีวัฒนธรรมวิถีการใช้ชีวิต ที่ใกล้เคียงกัน แม้นิสิตเวียดนามจะมีความแตกต่างทางเพศ ที่มาหรืออายุ แต่เมื่อเข้า มาศึกษายังมหาวิทยาลัยนุรพาก็จะมีความใกล้ชิดและสนิทสนมกับเพื่อนนิสิต เวียดนามด้วยกันเพื่อช่วยเหลือกันเรื่องความเป็นอยู่ การปรับตัว การศึกษาเล่าเรียน การช่วยกันแก้ไขปัญหา หรือการทำกิจกรรมร่วมกัน พบปะสังสรรค์ เป็นต้น ดังการให้ สัมภาษณ์ของนิสิตเวียดนามและผู้ดูแลหอพักถึงกิจกรรมของกลุ่มนิสิต

“ห้องกิจกรรมจะเปิดตลอด ก็จะมีนิสิตชายและหญิงชาวเวียดนามเขามาพูดคุยกัน เวลาว่าง ๆ เย็น ๆ ไม่ใช่เชิงผู้สาวนะ แต่เป็นเพื่อนกัน” (ปิยดาวิศม์ ธนกวินสมบุญณ์, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2560)

นอกจากนี้ บริบทสภาพแวดล้อมใหม่ยังก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิตเวียดนามด้วยกันมีลักษณะกลายเป็นความสัมพันธ์แบบรวมกลุ่มนิสิตเวียดนามในมหาวิทยาลัยบูรพาทั้งหมด เนื่องจาก บริบทสภาพแวดล้อมใหม่มีผู้คนที่มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ภาษาและวัฒนธรรม อย่างคนไทยและคนต่างชาติที่ไม่ใช่คนเวียดนาม ได้ผลักดันให้นิสิตเวียดนามเกิดความรู้สึกนึกคิดแบบ “ชาตินิยมเวียดนาม” ขึ้น และได้สร้างสังคมภายใต้การรวมกลุ่มของตนเองขึ้น ที่มีการสื่อสารและวัฒนธรรม (เวียดนาม) แบบเดียวกัน รวมถึงมีมุมมองแบบการมอง “พวกเรา” (กลุ่มนิสิตเวียดนาม) และ “พวกเขา” (กลุ่มบุคคลอื่น) เกิดขึ้นด้วย

3.2 เพื่อนนิสิตไทยและต่างชาติ การมีปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มนิสิตเวียดนามและนิสิตชาวต่างชาติ มีลักษณะที่มีเป็นความสัมพันธ์แบบหลวม ๆ กล่าวคือความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเป็นไปอย่างมีข้อจำกัดและไม่แน่นอน เนื่องจาก ข้อจำกัดด้านภาษา โอกาสและเวลา โดยนิสิตเวียดนามบางส่วนสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้อย่างจำกัด รวมถึงนิสิตไทย (นิสิตกลุ่มที่มากที่สุดในมหาวิทยาลัย) ไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษหรือเวียดนามได้ ทำให้ในห้องเรียนปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิตเวียดนามกับกลุ่มนิสิตชาติอื่น ๆ จึงเกิดขึ้นน้อย

“ด้านภาษาค่อนข้างลำบากเพราะว่า เวลาสื่อสารกับคนท้องถิ่นไม่เข้าใจ ถ้าสั่งอาหารก็ใช้รูปเอาบ้าง” (Mai Bá Hài, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2559)

นอกจากนี้ มุมมองของนิสิตเวียดนามและนิสิตกลุ่มอื่น ๆ ยังมีลักษณะที่แบ่งแยกความเป็น “เรา” และ “เขา” ผ่านเชื้อชาติของนิสิตแต่ละกลุ่ม โดยเฉพาะ

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิตเวียดนามกับนิสิตไทยและนิสิตจีน ที่นิสิตเวียดนามจะมีปฏิสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นมุมมองการแบ่งแยกกลุ่มเราและกลุ่มเขาชัดเจน เนื่องด้วยนิสิตไทยมีจำนวนมากกว่านิสิตเวียดนามทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างกันชัดเจน ส่วนนิสิตจีนเกิดจากจำนวนที่ใกล้เคียงกันและประวัติศาสตร์ร่วมกันที่ก่อให้เกิดมุมมองแบบแบ่งแยกจากกันชัดเจน โดยปฏิสัมพันธ์ที่จะเกิดขึ้นระหว่างนิสิตเวียดนามกับกลุ่มนิสิตชาติอื่น ๆ ส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นนอกห้องเรียนในบางช่วงเวลาและบางโอกาส เช่น การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของคณะหรือการนัดพบปะกันตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อพูดคุยหรือเรียนรู้ภาษาระหว่างกัน

“ในชั้นเรียนอาจารย์จะมีการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกับนิสิตชาติต่าง ๆ เช่น จัดให้เจอนิสิตไทยผ่านกิจกรรมวันสงกรานต์ ปีใหม่ หรือพาเที่ยวสวนามหลวง และการฝึกงานกับโรงพยาบาล” (ภรภัทร เสงอุดมทรัพย์, สัมภาษณ์, 28 มีนาคม 2560)

“พี่มีเพื่อนคนไทย 5 คน โดยเข้าไปทำความรู้จักแลกเปลี่ยนข้อมูล วิถีชีวิต หรือนัดกันเพื่อกินหรือไปร้านกาแฟ และก็มีเที่ยวบ้าง” (Mai Bá Hải, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2559)

จากปฏิสัมพันธ์ของนิสิตเวียดนามต่อกลุ่มนิสิตชาติอื่น ๆ นิสิตเวียดนามมีการแสดงตัวตนกับกลุ่มนิสิตชาวต่างชาติที่ค่อนข้างน้อยและมีความสัมพันธ์แบบหลวม ๆ เนื่องด้วยข้อจำกัดทางด้านภาษาและความนิยมรวมกลุ่มระหว่างนิสิตเวียดนามด้วยกัน ลักษณะทางความสัมพันธ์แบบการเรียนรู้แลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมตามช่วงเวลาของกลุ่มนิสิตเวียดนามเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ด้วย เช่น การทานอาหารไทยกับคนไทย การดื่มกาแฟเพื่อสนทนากับเพื่อนร่วมห้องชาติอื่น ๆ หรือแม้กระทั่งการไหว้พระพุทธรูปตามคนไทย เป็นต้น

3.3 อาจารย์ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิตเวียดนามกับอาจารย์ของมหาวิทยาลัยบูรพา มีลักษณะยืดหยุ่นและเป็นทางการในบางครั้ง เนื่องจากความสัมพันธ์อยู่บนพื้นฐานการมีลำดับชั้นทางสังคม เป็นการแสดงความเคารพและเกรงใจต่อผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่สูงกว่า แม้นิยามต่อการเคารพต่อผู้อาวุโสหรือการให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์แบบลำดับชั้น (hierarchy) ของเวียดนามและไทยจะคล้ายคลึงกัน แต่ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตมีความแตกต่างกัน ดังนั้นภายใต้ปฏิสัมพันธ์จึงมีการเรียนรู้และปรับตัวระหว่างอาจารย์ที่ได้สร้างความเข้าใจและปฏิบัติที่เหมาะสมต่อนิสิตชาติต่าง ๆ รวมถึงนิสิตเวียดนามที่ปรับตัวเข้ากับอาจารย์ด้วยการเรียนรู้วัฒนธรรมความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตจากเพื่อนนิสิตชาวไทยหรือจากการสังเกตการณ์ ซึ่งนิสิตชาวไทยให้ความเคารพนับถือครูอาจารย์สูงมากกว่ารูปแบบของชาวเวียดนาม จากคำสัมภาษณ์

“อาจารย์ไทยกับอาจารย์เวียดนามต่างกัน อาจารย์เวียดนามเราสามารถแตะตัว หรือแตะบ่าได้ บางครั้งถกเถียงประเด็นที่เห็นต่างกันได้ ซึ่งที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมไทยทำให้ความเคารพอาจารย์อย่างมาก เราอาจแตะตัวหรือแตะบ่าไม่ได้ หรือให้ข้อมูลที่ตรงกันข้ามก็จะเกรงใจ พี่มองว่าคนไทยจะเคารพอาจารย์มาก ๆ ไม่กล้าเถียง” (Pham Thi Hanh, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

จากการให้สัมภาษณ์ของนิสิตจะเห็นได้ว่าการให้ความเคารพกับครูอาจารย์ต้องปรับวิธีการให้ความเคารพ เนื่องจากว่าชาวเวียดนามนิสิตนักเรียนสามารถแตะตัวหรือไม่มีพิธีการมากนัก เมื่อมาอยู่ในมหาวิทยาลัยบูรพามีกระบวนการขั้นตอน หรือวิธีการให้ความเคารพต่างกัน นิสิตจึงต้องมีการเรียนรู้ตามแบบแผนการปฏิบัติของสังคมใหม่และลดทอนรูปแบบปฏิสัมพันธ์เดิมที่ติดตัวมาลงไป

3.4 เจ้าหน้าที่ของคณะ ปฏิสัมพันธ์ค่อนข้างเป็นทางการ เนื่องจากอยู่ภายใต้ลำดับขั้นตอนของระบบมหาวิทยาลัย การติดต่อและประสานงานเกี่ยวกับเอกสารการเรียนต่าง ๆ ทำให้นิสิตเวียดนามมีการปรับตัวกฎและระบบของหน่วยงาน

เพื่อให้สอดคล้องกับระบบ เช่น การสมัครเรียน ลงทะเบียน ทำวิทยานิพนธ์หรือต้องทำวีซ่านักเรียน เป็นต้น หรือในบางครั้งนิสิตเวียดนามก็อาจขอความช่วยเหลือจากอาจารย์ควบคู่ด้วย

3.5 ผู้ดูแลหอพัก นิสิตเวียดนามมีปฏิสัมพันธ์ต่อผู้ดูแลหอพักทั้งกึ่งทางการและไม่เป็นทางการ เนื่องจากว่าผู้ดูแลหอพักเป็นทั้งผู้ควบคุมพฤติกรรมและผู้ดูแลนิสิตเวียดนามในขณะเดียวกันภายใต้กฎระเบียบของหอพักเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของที่พัก ในอีกด้านหนึ่งนิสิตเวียดนามมีการพึ่งพาอาศัยผู้ดูแลหอพักในการอำนวยความสะดวกหรือการสอนภาษาในบางครั้ง ทำให้นิสิตมีการสร้างตัวตนระหว่างผู้ดูแลหอพักภายใต้กฎระเบียบของหอพักและตัวตนที่เป็นกันเอง ดังคำสัมภาษณ์

“นิสิตเวียดนามเขาชอบทำอาหาร แต่ตามกฎระเบียบเราจะไม่ให้ทำก็มีเตือน ๆ บ้าง แต่บางครั้งทำอาหารเสร็จก็มาให้กินด้วย ก็เข้าใจว่าคิดถึงอาหารเวียดนาม อีกอย่างบางทีนิสิตเค้าก็มีการไหว้คล้ายว่าไหว้ผีไหว้เจ้าบ้างตรงประตูตามพิธีของเค้าหรือบางทีก็ให้สอนภาษาไทยค่าง่าย ๆ ” (ปิยดาวัฒน์ ธนกวินสมบุญรณ์, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2560)

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลหอพักและนิสิตเวียดนาม อยู่ภายใต้การกฎระเบียบที่ส่งผลปฏิสัมพันธ์แบบเป็นทางการ และมีปฏิสัมพันธ์แบบกึ่งทางการในบางครั้ง โดยมี 2 ลักษณะ *ประการแรก* ปฏิสัมพันธ์แบบผู้ควบคุมและผู้ถูกควบคุม ดังนั้น นิสิตเวียดนามที่อยู่ในฐานผู้ถูกควบคุมที่ยังมีการยึดหยุ่นบ้าง ทำให้นิสิตยังคงสามารถแสดงตัวตนที่ถูกสร้างมาโดยกำเนิดได้ เช่น การรับประทานอาหารเวียดนามที่ตัวเอง การทำพิธีบูชา ไหว้ผี หรือไหว้เจ้า ตามประเพณี แม้ว่าจะมีข้อห้ามก็ตามนิสิตก็พยายามคงตัวตนไหว้ในการแสดงออกต่าง ๆ *ประการที่สอง* ปฏิสัมพันธ์แบบเป็นกันเอง จะทำให้นิสิตมีการแสดงออกถึงตัวตนและผสมผสานตัวตนกับวัฒนธรรมไทยได้ เช่น การแสดงออกถึงการอยากเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวัน หรือการพูดคุยกับผู้ดูแลหอพัก เส้าเรื่องส่วนตัวหรือครอบครัวให้ฟัง เป็นต้น

4. การแสดงตัวตนของนิสิตเวียดนามผ่านระบบสัญลักษณ์

ภายใต้บริบทสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยบูรพาและบริบทเชิงปฏิสัมพันธ์ของนิสิตเวียดนามกับตัวแสดงต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงการแสดงตัวตนทางสังคมของนิสิตเวียดนามในลักษณะแบบรวมกลุ่ม ซึ่งมีจุดร่วมของความเป็นชาตินิยมเวียดนามที่ทำให้การแสดงตัวตนของนิสิตเวียดนามแต่ละคนมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันในกลุ่มนิสิตเวียดนาม โดยการแสดงตัวตนของนิสิตเวียดนามที่แสดงออกมาผ่านระบบสัญลักษณ์ที่เห็นได้ชัดเจน พิจารณาได้จากระบบสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

4.1 การแสดงตัวตนออกถึงความเป็นชาตินิยม ภายใต้อุดมการณ์เดียวกันของกลุ่มนิสิตเวียดนามคือ ความเป็นชาตินิยมเวียดนาม นิสิตมีการแสดงสัญลักษณ์ผ่านปฏิสัมพันธ์แบบกลุ่มที่บ่งบอกถึงตัวตนของนิสิตเวียดนาม เนื่องจากเมื่อเกิดการรวมกลุ่มแล้วนิสิตสามารถแสดงตัวตนของตัวเองได้อย่างเต็มที่ ตัวตนที่แสดงออกเป็นตัวตนที่เกิดจากการปลูกฝังจากโครงสร้างทางสังคมของชาวเวียดนาม ทำให้เมื่อเกิดการรวมกลุ่มเสมือนเป็นสังคมเวียดนามอีกสังคมหนึ่ง ที่มีจุดร่วม คือ “ความเป็นชาติเดียวกัน” ทำให้ไม่รู้ลึกถึงความเป็นอื่น เมื่อเกิดการรวมกลุ่ม เพราะ พื้นฐานที่เหมือนกันทำให้เข้าใจและสื่อสารได้ง่ายขึ้น ดังนั้นจึงมีภาพสะท้อนออกสู่พื้นที่สาธารณะ ทำให้เกิดการรับรู้ตัวตนของนิสิตเวียดนามได้ ยกตัวอย่างคำสัมภาษณ์

“เราจะมีการจัดกิจกรรมให้นิสิตรวมตัวกันแลกเปลี่ยน
เผยแพร่วัฒนธรรม เช่น Cultural night หรือในชั้นเรียนเราก็จะมีการ
จับกลุ่มแลกเปลี่ยนเป็นคู่กับนิสิต เช่น ช่วยเหลือในการเดินทาง
แลกเปลี่ยนภาษา หรือกับเด็กชาติอื่น ๆ แต่นิสิตเวียดนามเขาก็จะ
ดูแลนิสิตผู้หญิงและมีการจับกลุ่มดูแลกันเองของเขาด้วย” (ภรภัทร
เฮงอุดมทรัพย์, สัมภาษณ์, 28 มีนาคม 2560)

“เวลามีรุ่นน้องเวียดนามมา นิสิตรุ่นพี่ไปปรับรุ่นน้องและช่วยเหลือด้านกระบวนการทางการเงิน เช่น การเปิดบัญชีธนาคาร การต่อวีซ่า เป็นต้น เขาก็จะให้ความช่วยเหลือกันดี เข้ากันได้ง่ายกว่า เขามีความเป็น unique สูงเป็นกลุ่มก้อนเดียวกัน รักพวกพ้อง และมีความเป็นชาตินิยม” (ภรภัทร เสงอุดมทรัพย์, สัมภาษณ์, 28 มีนาคม 2560)

นอกจากนี้ ความเป็นชาตินิยมเวียดนามและปฏิสัมพันธ์รวมกลุ่ม ยังแสดงให้เห็นถึงการแสดงตัวตนผ่านมุมมองแบ่งแยก “พวกเขา” และ “พวกเรา” อย่างชัดเจนผ่านเรื่องของความแตกต่างทางเชื้อชาติ ภายในกลุ่มนิสิตเวียดนามความเป็นหนึ่งเดียวกัน (unique) สูง (แบบพวกเรา) แต่มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเชื้อชาติอื่น ๆ น้อย (พวกเขา) และแสดงถึงความเป็นอื่นจากกลุ่มของตน

4.2 การแสดงตัวตนภายในกลุ่ม

4.2.1 เพศ การรวมกลุ่มของนิสิตเวียดนามยังแสดงให้เห็นถึงการแบ่งหน้าที่กันทำตามเพศที่ต่างของหญิงและชายในกิจกรรมต่าง ๆ และจากการจากบ้านเกิดมาศึกษาต่อในต่างแดนทำให้นิสิตที่มีครอบครัวแล้วและเป็นเพศหญิงมีภาระหน้าที่ ความเป็นแม่และเมียต่อครอบครัวที่สูง กล่าวคือ นิสิตหญิงที่มีครอบครัวแล้ว จะจัดสรรเวลาว่างในการติดต่อกลับไปยังครอบครัวตนที่ประเทศเวียดนาม นอกจากนี้ยังมีการแบ่งหน้าที่ระหว่างเพื่อนนิสิตเวียดนามด้วยกันภายในกิจกรรมของกลุ่ม ดังเช่น การร่วมกันทำอาหารเวียดนามที่ทุกคนช่วยกันเตรียม ผู้หญิงเตรียมของทำกับข้าว ส่วนผู้ชายจะรอหรือเตรียมในส่วนที่ผู้ชายเห็นว่าไม่ใช่หน้าที่ของผู้หญิง เป็นต้น ซึ่งภายในกลุ่มนิสิตเวียดนาม ผู้ชายมักแสดงออกถึงความเป็นผู้นำเพื่อปกป้องและนำพาสมาชิกภายในกลุ่ม ซึ่งเป็นลักษณะที่ถูกสร้างจากสังคมเวียดนาม คือ ความเป็นใหญ่ของผู้ชายทั้งในครอบครัวและพื้นที่สาธารณะ

“เวลาเพื่อนพี่มา ถึงจะทำอาหาร มีเพื่อนคนเดียวจะไม่
ทำ อาหารที่ทำก็เช่น ปอเปี๊ยะทอด ปอเปี๊ยะสด สลัด แหนมทอด
และผัก” (Pham Thi Hanh, สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2559)

4.2.2 การแต่งกาย สัญลักษณ์นี้ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่แสดงถึง
ตัวตนที่ชัดเจนที่สุดในการสื่อถึง “ความเป็นชาตินิยมเวียดนาม” และ “ความรักชาติ”
ภายใต้อุดมการณ์เดียวกันของกลุ่ม โดยเฉพาะผ่านนิสิตผู้หญิงชาวเวียดนาม ดังนั้นใน
การแต่งชุด “อ่าว สาย” (Áo dài) มีการแสดงความเป็นชาติเวียดนามที่ทำให้ผู้หญิงมี
บทบาทสำคัญที่เป็นสัญลักษณ์ของตัวแทนความรักชาติของคนในชาติ ดังนั้นนิสิตหญิง
ชาวเวียดนามก็คงทำหน้าที่ตัวแสดงในการปกป้องถึงตัวตนผ่านชุดประจำชาติ ในพื้นที่
สาธารณะ เช่น การฉลองความสำเร็จการศึกษา การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในกิจกรรม
ของคณะ ดังการให้คำสัมภาษณ์

“พอถึงวันสำคัญ หรือวันที่มีงานของคณะ จะเห็นนิสิต
เวียดนามโดยเฉพาะผู้หญิงจะใส่ชุดอ่าว สาย เพื่อแสดงถึงความรัก
ชาติของเขาและดูเป็นกลุ่มก้อนเดียวกันสูงกว่าชาติอื่น ๆ แต่ผู้ชาย
จะใส่เสื้อเชิ้ต กางเกงขายาวธรรมดา” (กรภัทร เฮงอุดมทรัพย์,
สัมภาษณ์, 28 มีนาคม 2560)

แสดงให้เห็นว่าการแต่งกายในชุดอ่าว สาย (Áo dài) ของนิสิตเวียดนาม
สามารถทำให้บุคคลอื่นเห็นและรับรู้ถึงตัวตนความเป็นชาตินิยมเวียดนามของชาวนิสิต
เวียดนามได้ผ่านชุดประจำชาติ ในขณะที่เดียวกันยังคงมีการแสดงออกตัวตนผ่านธงชาติ
เวลาถ่ายรูป ซึ่งถือว่า ธงชาติเวียดนาม เป็นสัญลักษณ์ที่เด่นชัดและเป็นการแสดงให้
ผู้อื่นรับรู้ “ฉันคือคนเวียดนาม”

ดังนั้นการแสดงออกทางกายภาพดังกล่าวเป็นการแสดงตัวตนที่เด่นชัด ที่
บุคคลภายนอกกลุ่มรับรู้ ชุดประจำชาติและธงชาติเวียดนาม เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึง

ตัวตนของนิสิตเวียดนาม เมื่อมาอยู่ต่างแดนและเป็นการเปิดพื้นที่ให้คนชาติอื่นได้เรียนรู้วัฒนธรรมเวียดนาม

4.2.3 ภาษา ทำให้การแสดงออกถึงตัวตนมีความแตกต่างกัน

เช่น การใช้ภาษาเวียดนามแต่ละสำเนียงมีความแตกต่างกันหรือลักษณะพฤติกรรมที่ต่างกันออกไป แต่เมื่อนิสิตเวียดนามเข้ามาอยู่ร่วมกันในรั้วมหาวิทยาลัย ปฏิสัมพันธ์และการแสดงออกถึงตัวตนที่เกิดขึ้นได้แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการรวมกลุ่มกันภายใต้ความเป็นชาตินิยมเวียดนามที่ทำให้รวมกลุ่มกันได้อย่างแน่นแฟ้น นอกจากนี้การใช้ภาษาไม่เพียงภาษาเวียดนามที่ใช้เป็นหลักในกลุ่มนิสิตเวียดนาม ส่วนการติดต่อสื่อสารนอกกลุ่มเป็นการใช้ภาษาอังกฤษ ร่วมกับภาษาไทยในชีวิตประจำวันแบบง่าย และการใช้ภาษากายช่วย เนื่องจากการติดต่อนอกกลุ่มที่อยู่ในรั้วมหาวิทยาลัยสามารถใช้ภาษาอังกฤษติดต่อสื่อสาร แต่หากเป็นการใช้ชีวิตประจำวันนอกมหาวิทยาลัยจะติดต่อสื่อสารด้วยภาษาไทยแบบง่าย และภาษากาย ร่วมกับภาษาอังกฤษบ้าง เพื่อให้ง่ายต่อการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น

ดังนั้นการใช้ภาษาเวียดนามในกลุ่มนิสิตเวียดนามด้วยกันเป็นการสื่อกลางที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อแสดงถึงตัวตนที่สำคัญอย่างหนึ่ง แม้ว่าจะไม่สามารถใช้ติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกกลุ่มได้ แต่ทำให้ผู้อื่นรับรู้ได้ว่าเป็นชาวเวียดนาม ลักษณะของการใช้ภาษาเป็นการแสดงตัวตนได้ถึง 2 พื้นที่ *ประการแรก* การแสดงตัวตนของตัวเองภายในกลุ่มได้เช่นกัน กล่าวคือ การใช้ภาษาเวียดนามที่มีสำเนียงที่แตกต่างกัน ทำให้กลุ่มนิสิตเวียดนามด้วยกันสามารถรับรู้ได้ว่า เป็นคนเวียดนามมาจากภาคเหนือ ภาคกลาง หรือภาคใต้ และสามารถบ่งบอกพฤติกรรมที่แตกต่างไปตามภูมิภาคนั้น ๆ ดังนั้นภาษาสามารถสื่อถึงวัฒนธรรมของบุคคลหรือพื้นที่ที่เป็นต้นกำเนิดได้ เช่น หากเป็นนิสิตที่มาจากภาคเหนือส่วนจะมีน้ำหนักเสียงที่หนักกว่าภาคอื่น ๆ ทำให้สื่อลักษณะของพฤติกรรมค่อนข้างมั่นใจ หรือเข้มแข็ง ในขณะที่ภาคกลางหรือใต้มีสำเนียงการพูดที่นุ่มกว่า ทำให้สื่อถึงพฤติกรรมที่อ่อนโยน เป็นต้น กลุ่มนิสิตเวียดนามจะสามารถรับรู้ตัวตนของแต่ละบุคคลในกลุ่มได้เช่นเดียวกัน

ประการที่สอง การแสดงตัวตนของตนเองต่อพื้นที่สาธารณะหรือต่อกลุ่มนิสิตชาติอื่น ๆ ภาษาเวียดนามถือว่าเป็นหนึ่งในภาษาอาเซียนที่มีการให้

ความสำคัญกับลำดับชั้นทางสังคมหรือการใช้ภาษาไปตามลำดับอายุ ดังนั้นสื่อถึงพฤติกรรมของนิสิตเวียดนาม ในการให้ความสำคัญต่อผู้อาวุโสกว่า หรือผู้ที่มีลำดับทางสังคมสูงกว่า เช่น อาจารย์ รุ่นพี่ หรือ เพื่อนรุ่นเดียวกัน เป็นต้น ทำให้ตัวตนที่แสดงออกต่างกันออกไป เช่น จะให้ความเคารพผู้ที่อยู่ลำดับชั้นสูงกว่า ใช้คำพูดสุภาพกว่า แต่ในทางกลับกันหากเป็นกลุ่มเพื่อนรุ่นเดียวกันมีความเป็นกันเองสูงกว่า ภาษาที่ใช้จะเรียบง่าย

ดังนั้น การแสดงถึงตัวตนผ่านภาษาเป็นการแสดงออกที่มีนัยสำคัญกับนิสิตเวียดนาม แม้ว่า สัญลักษณ์ทางภาษา (เวียดนาม) ทำให้เป็นกลุ่มปิดมากขึ้น เนื่องจากส่วนน้อยที่สามารถเข้าถึงนิสิตเวียดนามผ่านภาษาเวียดนามได้

5. บทสรุป

ตัวตนของนิสิตเวียดนามในมหาวิทยาลัยบูรพา ภายหลังจากการก้าวเข้าสู่บริบทสภาพแวดล้อมใหม่อย่างมหาวิทยาลัยบูรพา เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ของนิสิตเวียดนามกับสภาพแวดล้อมใหม่และตัวแสดงใหม่ในมหาวิทยาลัยบูรพา นำไปสู่การสร้างสรรค์และแสดงสัญลักษณ์ที่สื่อถึงตัวตนและตัวตนที่มีการปรับเปลี่ยนของนิสิตเวียดนาม ตัวตนที่เห็นได้ชัดเจนของนิสิตเวียดนามคือ การแสดงออกถึง ความเป็นชาตินิยมของกลุ่มนิสิตเวียดนาม จากการรวมกลุ่มอย่างเหนียวแน่นและมุมมองของการแบ่งแยก “เรา” และ “เขา” จากนิสิตชาติอื่น ๆ รวมถึงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างนิสิตเวียดนามภายในกลุ่มยังแสดงถึงความแตกต่างของตัวตนของแต่ละคนในบางอย่าง จากปัจจัยเรื่องที่มาของภูมิลำเนา เพศและสถานภาพทางเศรษฐกิจ เช่น การสัญลักษณ์ตัวตนผ่านภาษา เพศและการแต่งกาย

รายการอ้างอิง

เอกสารภาษาไทย

- กำพล จาววัฒนาศกุล. (2547). *การปรับตัวของนักเรียนนักศึกษาชาวเขาในเขตชุมชนเมือง*. วิทยานิพนธ์, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. (2559). *คู่มือนิสิตใหม่ หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2559*. ชลบุรี: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล. (ม.ป.ป). *ตอนที่ 18 เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network; AUN)*. วันที่ค้นข้อมูล 23 สิงหาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.tm.mahidol.ac.th/th/asean/ASEAN18-AUN.pdf>.
- จิรายุทธ์ สีม่วง. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและเวียดนามในช่วงสหัสวรรษใหม่: มุมมองของเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ*. *วารสารเศรษฐศาสตร์การเมืองบูรพา*, 2 (2): 95-124.
- รัชชนก สัตยวินิจ. (2560). *รายงานวิจัยอัตลักษณ์และการปรับตัวของนิสิตเวียดนามในมหาวิทยาลัยบูรพา*. ชลบุรี: คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มหาวิทยาลัยบูรพา. (2559). *ข้อมูลของมหาวิทยาลัยบูรพา*. วันที่ค้นข้อมูล 23 มกราคม 2560, เข้าถึงได้จาก <http://www.buu.ac.th/2016/>.
- _____. (2560). *สถิตินิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา*. วันที่ค้นข้อมูล 27 มีนาคม 2560, เข้าถึงได้จาก <http://reg.buu.ac.th/registrar/stat.asp?avs1027017999=1>.
- Lan, Z. (2555). *อัตลักษณ์ของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา-

บัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

Zhiyuan, R. (2555). *การปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวจีนในประเทศไทย กรณีศึกษา: มหาวิทยาลัยบูรพา*. คุชกู๋นิพนธ์ปริญญาคุชกู๋บัณฑิต, สาขาวิชาไทยศึกษา, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

เอกสารภาษาต่างประเทศ

Blumer, H. (1969). *Symbolic Interactionism Perspective and Method*. California: University of California.

Carter, J. M. & Fuller, C. (2015). *Symbolic Interactionism*. Retrieved April 5, 2017, from <http://www.sagepub.net/isa/admin/viewPDF.aspx?&art=Symbolic%20interactionism.pdf>.

Ritzer, G. & Goodman, D. J. (2011). *Sociological theory*. (8th ed.). Boston: McGraw Hill.

Harrison, B. C. (2011). *Power and society an introduction to the social sciences*. (12th ed.). Massachusetts: Wadsworth Cengage Learning.

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ปิยดาวิศม์ ธนกวินสมบุญรณ์. (2560, 1 มีนาคม). *เจ้าหน้าที่ประจำหอพักคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. สัมภาษณ์.

ภรภัทร เสง้อุดมทรัพย์. (2560, 28 มีนาคม). *รองคณบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. สัมภาษณ์.

- Hải, M. B. (2559, 15 กันยายน). นิสิตเวียดนาม คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. สัมภาษณ์.
- Hạnh, P. T. (2559, 22 กุมภาพันธ์). นิสิตเวียดนาม คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. สัมภาษณ์.
- Phượng, Đ. T. (2559, 6 มกราคม). นิสิตเวียดนาม คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. สัมภาษณ์.
- Tâm, N. B. (2559, 6 กันยายน). นิสิตเวียดนาม คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. สัมภาษณ์.